

Didactische en letterkundige analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	Het boek vraagt geen grote bereidheid. Het is toegankelijk en redelijk eenvoudig geschreven en hierdoor is het boek geschikt voor lezers vanaf N1.
	Uitgave	Het boek heeft een aantrekkelijke voorkant met hierop een foto en de titel die bestaat uit letters die uit krantenkoppen geknipt zijn. De flaptekst is spannend, maar verklapt niet te veel. Het boek bestaat uit dertig hoofdstukken die allemaal een naam hebben.
	Interesses	<i>Zwarte zwaan</i> is een meidenboek met twee meiden als hoofdpersonen. Het gaat over al dan niet goede vriendschappen, familie, geheimen en verraad. <i>Zwarte zwaan</i> is vooral geschikt voor meiden die van spanning en avontuur houden.
	Algemene kennis	Niet vereist.
	Specifieke literaire en culturele kennis	Niet vereist.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	Geen probleem voor lezers vanaf N1.
	Zinsconstructies	De zinnen zijn voornamelijk kort, maar er wordt wel afgewisseld met langere zinnen. Samengestelde zinnen zijn nevenschikkend verbonden. Geen probleem voor lezers vanaf N1.
	Stijl	Er komt veel dialoog voor in het verhaal, waardoor het snel leest. Er wordt niet expliciet vermeld wie wat zegt. Voor N2-lezers zal dit waarschijnlijk wel duidelijk zijn; N1-lezers hebben hier wellicht hulp bij nodig.
Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	Rifka en Duveke zijn de twee hoofdpersonen in het verhaal. Iedereen kijkt tegen de stoere Rifka op en Duveke mag blij zijn dat ze met haar bevriend is. In de loop van het verhaal wordt duidelijk dat Rifka Duveke alleen maar gebruikt, omdat ze Duvekes broer (Olivier, belangrijkste bijfiguur) leuk vindt. Duveke en Olivier zullen niet voor problemen zorgen. Voor sommige lezers zal het wel lastig zijn om zich te identificeren met de onsympathieke Rifka, maar de identificatie is geen vereiste om plezier te beleven aan het boek.
	Aantal karakters	Geen probleem. Er komen niet heel veel extra karakters voor in het boek en alle karakters worden duidelijk geïntroduceerd met omschreven.
	Ontwikkeling van en verhouding tussen de personages	De ontwikkeling van Duveke zal voor sommige lezers lastig te begrijpen zijn. Aan het begin van het verhaal is ze heel volgzzaam naar Rifka toe, maar aan het einde van het boek is de verhouding tussen deze twee heel anders: Duveke ziet Rifka's ware gezicht

		(gemeen) en ze doodt haar. Sommige lezers zullen deze omslag niet begrijpen of ongeloofwaardig vinden. Ook zullen lezers het moeilijk vinden om te begrijpen dat Olivier alle schuld op zich neemt uit liefde voor zijn zusje. Deze kwestie heeft een link met de titel van het boek. Er is een opdracht gemaakt die helpt de titel te begrijpen (N1).
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	Er is zowel sprake van actiespanning als psychologische spanning in het verhaal. De lezer wil graag weten hoe het afloopt met Rifka's plan en erachter komen wat er met Duveke aan de hand is, die zich ineens vreemd gedraagt. Dat niet op alle vragen antwoord wordt gegeven, kan onbevredigend zijn voor zowel N1- als N2-lezers.
	Structuur	Het verhaal bestaat uit drie delen die vanuit verschillende personages worden verteld. N1-lezers moeten aan het begin van ieder deel even inkomen voor ze begrijpen wie de verteller is; N2-lezers hebben dit waarschijnlijk direct door. De hoofdstuktitels verschillen erg per deel, maar dit zorgt niet voor problemen. Voor N2-lezers is het interessant om erop te letten wat de hoofdstuktitels met het perspectief binnen een deel te maken hebben.
	Chronologie	De delen in het verhaal heten 'voor', 'na' en 'tijdens'. Eerst wordt de periode voor de ontdekking van de vermoorde Rifka beschreven, dan de periode na de ontdekking en het laatste deel vertelt wat er is gebeurd. Doordat de namen van de delen veel weggeven, zal de chronologie niet voor problemen zorgen.
	Verhaallijn(en)	Er is sprake van één verhaallijn in het boek, het verhaal van Rifka en Duveke, maar dit verhaal wordt van twee kanten belicht. Rifka ziet hun vriendschap namelijk anders dan Duveke. Hun verschillende verhalen zijn duidelijk beschreven en leveren geen problemen op.
	Perspectief	Het eerste deel wordt vanuit het ik-perspectief van Duveke beschreven. Het tweede deel wordt door een alwetende verteller verteld en de lezer krijgt voornamelijk informatie over Olivier. In het laatste deel is ook sprake van een alwetende verteller. In dit deel wordt Rifka aangesproken met 'je' en 'jij': het is alsof de verteller Rifka aanspreekt. Lezers zullen, misschien na even inkomen, wel doorhebben wie er vertelt, maar ze zullen geholpen moeten worden om de functie van het wisselend perspectief te begrijpen. Hiervoor is een opdracht gemaakt (N3).
	Betekenis	N1-lezers zullen <i>Zwarte zwaan</i> voornamelijk lezen als spannend verhaal. Ze zullen het als een puzzel zien die ze graag op willen lossen. Daarnaast worden ze ook aan het denken gezet over vriendschap: wanneer is iemand een echte vriendin en hoever kan iemand gaan voor de vriendschap kapotgaan? N2-lezers worden ook aan het denken gezet over vriendschap en daarnaast zullen ze nadenken over het dragen van schuld. Wanneer kan een leugentje om bestwil en wanneer is het goed om de waarheid te vertellen? N3-lezers zullen <i>Zwarte zwaan</i> lezen als een verhaal over vroegwijze kinderen die de gevolgen van hun daden nog niet overzien. Zowel Rifka als Duveke doet dingen waarvan ze niet weet wat voor schade ze er eigenlijk mee aanricht. N3-lezers kunnen hier waarschijnlijk vanaf een afstand goed naar kijken en hier een mening over vormen.